

ԳԱՂԹԱԿԱՆԻ ՊԱՏՄԱԾԻՑ

ԱԼԻՔԵԱՆԻ

(նւէր Ա. Բերիկա գաղթողներին)

Պատրաստուում էին մեր բոլոր գիւղեր
Զըւել գաղթելու հեռաւոր կողմեր.
Ես էլ զբաղւած միւսների նման՝
Վերջացնում էի գործեր զանազան,
Մեծ ճանապարհի համար հարկաւոր
Հաւաքում էի սարք ու կարգ բոլոր:

Բայց շատ էր ցաւում իմ սիրտ ու հոգին
Եւ ուրախ չէի ես իմ արածին...
Ինչպէս ես թողնեմ իմ ապրած տեղեր,
Ինչպէս մոռանամ մեր ձոր ու սարեր.
Տանջւում էի խիստ ցերեկ և գիշեր
Ողբում լալադին մեր բողբոջ, մեր օրեր:

Ձերմ համբոյր տալով երկրիս պապական՝
Ես հարցնում էի ինքս ինձ շատ անգամ.
Գաղթեմ հեռուններ թէ նստած մնամ,
Ինչպէս այս ցաւին անեմ լաւ դարման.
Տանեմ զրկանքներ իմ բնիկ երկրում,
Թէ հանգիստ ապրեմ խաղաղ աշխարհում:

Վերջին օր գնացի մեր հանգստարան,
Ուր թաղւած էին հայր, մայր, ազգական.
Գերեզմանների առաջ չոքեցի
Եւ արտասուքով նոցա գոչեցի. —

Մի ելք ցոյց տրւէք, ո՛վ փորձած ծերեր,
Երազ-տեսիլում տրւէք խորհուրդներ:

Եւ երազ եկաւ, երազ սարսեցնող,
Որ միշտ լիշելիս ազդում է ինձ դող.
Երևաց ծերուկ իմ հայրը սգւոր
Եւ ասաց ահեղ ձայնով զօրաւոր.
«Մի թող դու, որդի, քո ծնած տեղեր,
Որ կեանք են տւել մեզ ամբողջ դարեր:

Ցաւ ու տառապանք մենք էլ ենք տեսել,
Անգութ տանջանքից հալումաշ եղել.
Այդ ո՛վ է կարող համարձակ ասել՝
Թէ լաւ վախճանի կարող էք հասնել.
Ո՞վ է մեր կեանքի գաղտնիքն իմանում,
Հեռու ապագան ուղիղ գուշակում:

Զարթնեցի իսկոյն սաստիկ սարսափած,
Մնացի ինքս ինձ՝ իսպառ շարած.
Տեսնում եմ կնկաս չոքած աղօթում,
Մեր տան պատերը լիզում համբուրում.
«Զ'գնանք, սիրելիս», ասացի նորան.
Իսկ նա չը տըռաւ ո՛չ մի պատասխան:

Արդէն ուշ էր շատ և միայն իզուր
Մեր ցաւած սրտեր խոցում էինք սուր.—
Ժամանակ չ'կայ, անցնում է գիշեր,
Պէտք է վերկենալ, պատրաստել սալեր...
Աչքերս պղտորած, գլուխս տրաքում,
Ինքս էլ չ'գիտեմ թէ ինչ եմ անում...

Գիւղում զարթնեցին, սալեր ճռւացին,
Գողում զոչումներ օդը թնդացրին.
Ջերմ համբուրեցի մեր որբ խեղճ տնակ,
Իմ ձեռքը առի գաղթական մահակ.
Պատրաստ էինք մենք. սալերս հանեցինք՝
Եւ նշանակած տեղը քշեցինք: